



Bruxelles, den 28.6.2013
COM(2013) 482 final

2013/0225 (NLE)

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere våbenhandelstraktaten

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

1.1 Indledning

FN's resolution 61/89, der blev vedtaget i 2006, indledte processen for udvikling af en traktat om regulering af den internationale handel med konventionelle våben, den såkaldte våbenhandelstraktat (ATT). Formålet var at opnå en juridisk bindende traktat, som gør den lovlige handel med konventionelle våben mere ansvarlig gennem fastsættelse af høje, fælles, internationale standarder for import, eksport og overførsler.

Der blev udført et intensivt forberedende arbejde i 2007 og 2009, og dette blev efterfulgt af den første FN-konference om våbenhandelstraktaten i New York fra den 2. til den 27. juli 2012. Selv om man på konferencen ikke kunne nå til enighed, blev der udarbejdet et første udkast til en tekst.

På den seneste FN-konference i marts 2013 blev dette udkast til en traktat revideret, men der kunne ikke nås til enighed med tre stater, som forkastede formandens forslag. Traktaten blev endelig vedtaget med kvalificeret flertal den 2. april 2013. Flertallet af FN's medlemmer blev enige om den 3. juni 2013 som den dato, der skulle fastsættes for undertegnelse af traktaten.

1.2 EU-kompetence

I henhold til bestemmelserne om eksterne kompetencer, som fastsat i artikel 3 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), vedrører ATT forhold, som falder ind under EU's enekompetence.

ATT indeholder bl.a. bestemmelser om foranstaltninger (såsom import- og eksportkontrol), som falder ind under dækningsområdet for EU's fælles handelspolitik. På dette område vedrører ATT dele af EU-lovgivningen, hvor en høj grad af regulering allerede har fundet sted. Desuden er følgende afledt EU-ret vedrørende det indre marked også relevant: a) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet, b) Rådets direktiv 91/477/EØF af 18. juni 1991 om erhvervelse og besiddelse af våben og c) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 om gennemførelse af artikel 10 i De Forenede Nationers protokol om bekæmpelse af ulovlig fremstilling af og handel med skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil, der supplerer De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet ("FN's våbenprotokol"), og om fastsættelse af udførselstilladelse og indførsels- og transitforanstaltninger for skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil.

Da ATT vedrører spørgsmål, hvor EU har enekompetence, er medlemsstaterne ikke i stand til selv at træffe beslutning om undertegnelse og ratificering af traktaten. De kan kun gøre det i Unionens interesse, efter godkendelse af Rådet og på forslag af Kommissionen.

1.3 Nærmere oplysninger og anvendelsesområde for ATT

Formålet med ATT er at bidrage til international og regional fred, sikkerhed og stabilitet ved at regulere den internationale handel med konventionelle våben og udrydde ulovlig våbenhandel. ATT skaber standarder for overførsel af konventionelle våben og kræver, at de deltagende stater skal gennemgå al våbeneksport for at sikre, at konventionelle våben og

ammunition ikke anvendes til bl.a. menneskerettighedskrænkelser, terrorisme og krænkelser af den humanitære folkeret.

ATT indeholder bestemmelser om vurdering af overførsel af våben og foranstaltninger til forebyggelse af ulovlig anvendelse af konventionelle våben fra de importerende og eksporterende staters side. Desuden øger den gennemsigtigheden i våbenhandel ved at tilskynde til registrering og rapportering til sekretariatet og andre deltagende stater. Bestemmelserne i ATT dækker konventionelle våben i følgende kategorier: kampvogne, pansrede kampkøretøjer, artillerisystemer med stor kaliber, kampfly, kamphelikoptere, krigsskibe, missiler og raketstyr samt håndvåben og lette våben. Traktaten dækker også tilhørende ammunition og dele og komponenter.

1.4 Konsekvenser for gældende EU-ret

ATT kan påvirke eller ændre anvendelsesområdet for fælles regler, der er vedtaget af Den Europæiske Union. Som følge heraf har Rådet i bilaget til afgørelse .../2013 om bemyndigelse af Kommissionen til at forhandle om de spørgsmål i traktaten om våbenhandel, der henhører under Unionens enekompetence, fastsat følgende forhandlingsdirektiver:

- 1) Traktaten om våbenhandel må ikke indeholde bestemmelser, der hindrer medlemsstaterne i at anvende:
 - a) Rådets direktiv 91/477/EØF af 18. juni 1991 om erhvervelse og besiddelse af våben, med ændringer
 - b) Rådets direktiv 93/15/EØF af 5. april 1993 om harmonisering af bestemmelserne om markedsføring af og kontrol med eksplosivstoffer til civil brug, med ændringer
 - c) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet, med ændringer.
- 2) Våbenhandelstraktaten må ikke indeholde bestemmelser, der begrænser den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i Unionens indre marked, medmindre begrænsningen specifikt begrundes med artikel 36, artikel 45, stk. 3, artikel 52, stk. 1, artikel 65 eller artikel 346 i TEUF.
- 3) Alle foranstaltninger, som er fastlagt i traktaten, og som begrænser eksport eller import fra/til EU eller transit gennem EU's område, skal være forenelige med alle gældende bestemmelser i EU-lovgivningen, herunder særligt:
 - a) Rådets forordning (EF) nr. 260/2009 af 26. februar 2009 om den fælles importordning
 - b) Rådets forordning (EF) nr. 1061/2009 af 19. oktober 2009 om fastlæggelse af en fælles udførselsordning
 - c) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 258/2012 af 14. marts 2012 om gennemførelse af artikel 10 i De Forenede Nationers protokol om bekæmpelse af ulovlig fremstilling af og handel med skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil, der supplerer De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet (FN's våbenprotokol), og om fastsættelse af udførselstilladelse og indførsels- og transitforanstaltninger for skydevåben og dele, komponenter samt ammunition hertil

- d) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/43/EF af 6. maj 2009 om forenkling af vilkår og betingelser for overførsel af forsvarsrelaterede produkter inden for Fællesskabet, med ændringer.

Disse forskellige EU-retsakter er en del af gældende EU-ret, og det er derfor vigtigt, at disse ikke drages i tvivl ved vedtagelsen af ATT. Da der ikke er nogen RIO-klausul (RIO = Regional Integration Organisation) i traktaten, er det særligt vigtigt at sikre, at lovgivningen om det indre marked er blevet beskyttet.

Derfor blev der foretaget en detaljeret analyse i overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver om disse spørgsmål, og det blev konkluderet, at bestemmelserne i ATT (artikel 6, 7, 9 og 26) sikrer, at ATT er forenelig med EU-retten. Under alle omstændigheder vil alle potentielle problemer vedrørende forenelighed kunne behandles ved hjælp af bestemmelserne i artikel 26, stk. 1. Denne artikel foreskriver, at gennemførelsen af traktaten ikke berører de forpligtelser, der er indgået af de deltagende stater med hensyn til eksisterende eller fremtidige internationale aftaler, som de er parter i, hvis forpligtelserne er forenelige med denne traktat.

Den Europæiske Union kan ikke blive part i ATT, da den nuværende tekst kun omfatter statslige parter. ATT giver dog mulighed for at foretage ændringer på et senere tidspunkt, og Den Europæiske Union kan blive part i ATT, hvis tre fjerdedele af de statslige parter stemmer for dette.

1.5 Ratificering af traktaten

Den Europæiske Union som sådan kan ikke ratificere ATT. Da ATT henhører dels under Unionens enekompetence, dels under medlemsstaternes kompetence, er det nødvendigt, at EU-institutionerne og medlemsstaterne træffer alle foranstaltninger til at samarbejde ved at ratificere ATT og sikre overholdelsen af de forpligtelser, der følger af traktaten.

Da medlemsstaterne har til hensigt at undertegne ATT den 3. juni 2013, har Kommissionen givet høj prioritet til udarbejdelse og vedtagelse af Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til at undertegne ATT for så vidt angår spørgsmål, der henhører under Unionens enekompetence. På grundlag af Kommissionens forslag vedtog Rådet en sådan afgørelse den 27. maj 2013, hvilket indebærer, at en medlemsstat efter undertegnelse af ATT kan erklære, at den midlertidigt vil anvende artikel 6 og 7 i ATT, indtil den træder i kraft. Denne mulighed for at fremsætte en erklæring om midlertidig anvendelse findes også i ratificeringsfasen for de EU-medlemsstater, der ikke har fremsat en erklæring om midlertidig anvendelse ved undertegnelsen af ATT. Kommissionen foreslår nu som næste skridt, med henblik på en hurtig gennemførelse af ATT, en rådsafgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til at ratificere traktaten for så vidt angår de spørgsmål, der henhører under Unionens enekompetence. Denne afgørelse kræver Europa-Parlamentets godkendelse, inden den kan vedtages af Rådet.

1.6 Konklusion

Det er af afgørende betydning at rette op på problemet med ureguleret handel med konventionelle våben på internationalt plan og at fremme udviklingen af den fredsskabende og humanitære indsats. Ved at indføre fælles juridisk bindende standarder for import, eksport og overførsel af konventionelle våben gør ATT våbenhandelen mere ansvarlig og gennemsigtig, og dette er et mål, som deles af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen. Den har potentialet til at forstærke den internationale fred og sikkerhed på globalt plan. Den ulovlige eller dårligt regulerede handel med konventionelle våben koster liv — mere end 740 000 mænd, kvinder og børn dør hvert år som følge af væbnede konflikter. Det er således af

afgørende betydning, at ATT træder i kraft hurtigt, og derfor er det yderst vigtigt, at medlemsstaterne ratificerer traktaten snarest muligt.

2. RESULTAT AF HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

Ikke relevant.

3. JURIDISKE ASPEKTER AF FORSLAGET

Artikel 1

Da det er umuligt for EU at blive part i traktaten, bemyndiger denne artikel medlemsstaterne til at ratificere den foreliggende traktat for så vidt angår spørgsmål, hvor Unionen har enekompetence.

Artikel 2

Formålet med denne afgørelse er at bemyndige medlemsstaterne til at lade sig binde af traktaten for så vidt angår spørgsmål, hvor Unionen har enekompetence, og afgørelsen rettes derfor til dem.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Ingen.

Forslag til

RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere våbenhandelstraktaten

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114 og artikel 207, stk. 3, sammenholdt med artikel 218, stk. 6, litra a), nr. v),

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

under henvisning til Europa-Parlamentets godkendelse¹, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Den 11. marts 2013 bemyndigede Rådet Kommissionen til at forhandle om de spørgsmål i våbenhandelstraktaten, der henhører under Unionens enekompetence, inden for rammerne af De Forenede Nationer.
- (2) Den 2. april 2013 vedtog De Forenede Nationers Generalforsamling teksten til våbenhandelstraktaten². Generalforsamlingen anmodede også generalsekretæren om i sin egenskab af depositar for traktaten at åbne den for undertegnelse den 3. juni 2013 og opfordrede alle stater til at overveje at undertegne den og derefter i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige procedurer at blive parter i traktaten hurtigst muligt.
- (3) Formålet med traktaten er at fastsætte de højest mulige fælles internationale standarder for regulering eller forbedring af reguleringen af den internationale handel med konventionelle våben, at forebygge og udrydde ulovlig handel med konventionelle våben og at forebygge ulovlig anvendelse heraf. Medlemsstaterne gav udtryk for tilfredshed med resultatet af forhandlingerne og deres vilje til hurtigst muligt at undertegne og ratificere traktaten.
- (4) Nogle af traktatens bestemmelser vedrører emner, der falder ind under Unionens enekompetence, fordi de er omfattet af den fælles handelspolitik eller berører det indre markeds regler for overførsel af konventionelle våben og sprængstoffer.
- (5) Den Europæiske Union kan ikke undertegne og ratificere traktaten, da kun stater kan være part i denne.
- (6) Den 27. maj 2013 vedtog Rådet på grundlag af et forslag fra Kommissionen en afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at undertegne våbenhandelstraktaten.
- (7) Derfor bør Rådet i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i TEUF for så vidt angår de spørgsmål, der henhører under Unionens enekompetence, bemyndige medlemsstaterne til at ratificere traktaten i Unionens interesse —

¹ EUT C [...] af [...], s. [...].

² A/CONF.217/2013/L.3.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

For så vidt angår de spørgsmål, der henhører under Unionens enekompetence, bemyndiges medlemsstaterne herved til at ratificere våbenhandelstraktaten i Unionens interesse.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne

Formand